

fyldelse befaaren, da vilde vistnok de senere Begivenheder have ført til begge Landes Undergang, istedetfor at den parlamentariske Forfatning, der forøvrigt stod ukrænket i Storbritannien, saaledes senere blev istand til at redde dem begge og sammendrage dem i en fælles Enhed. Jeg troer derfor ikke, at der kan være nogen Betænkelighed ved den hele Vej, som vi nu gaae, naar det maatte lykkes os at betrede den saaledes, at Rigsdagen ikke i Mellemtiden lider noget væsentligt Staar eller Indskrænkning i den Myndighed, som utvivlsomt efter den bestaaende Forfatning tilkommer den, og som vi i Mellemtiden skulle lægge Vægt paa. Hvad der imod den fremtidige Form af Fællesstaten angaaer, da skulle vi gjøre den saaledes, som den ærede sidste Taler henpegede paa, at Minoriteten deri kan finde sig betrygget. Men hvorved danne vi en Betyggelse for Minoriteten? Den danne vi jo derved, at der er Autoriteter, som kunne afgjøre stridige Spørgsmaal, uden at de nødvendigviis skulde afgjøres af Fællesforsamlingen selv. I Holland har man i sin Tid lagt Afgjørelsen af Stridighederne mellem de enkelte Provindser alene i Kongens Haand. Jeg troer ikke, at det er nogen heldig Vej at gaae; thi derved drages Kronen snart til den ene og snart til den anden Side. Dens Seilling bliver derved compromitteret. Kunde Spørgsmaal af denne Art bringes for andre selvstændige Autoriteter, som kunde afgjøre dem, og som særligt være forpligtede til at udøve Ret og Retfærdighed, da vilde det vistnok være den heldigste Vej. Det forekommer mig ogsaa at være noget besynderligt, at den høitærede Premierminister slet ikke kan gaae ind paa denne Tankegang. Jeg kan saameget mere og maaskee med sanneget større Upartiskhed forsvare denne Tankegang, som de ærede Medlemmer vide, at den ikke oprindeligt er udgaaet fra mig i det her foreliggende Forslag; men jeg maa erkende, at den er fremgaaet af en alvorlig og dyb Overveielse af Forholdenes Natur, og jeg troer ikke, at man er berettiget til ganske at afvise den. Den høitagtede Premierminister har dog tidligere, om jeg ikke feiler meget, ved et Spørgsmaal, som blev anseet for at være af stor Betyg-

tighed for Fællesstaten og navnlig for Hertugdømmerne, som det dengang kaldtes, selv ønsket, at Sagen maatte bringes for Domstolene; det var det saakaldte Tolvmillionsspørgsmaal, det var Spørgsmaalet om Bankens Stilling til Finantserne. Det er vistnok en overordentlig vanskelig Stilling, hvori man sætter Kronen og Fællesforsamlingen, naar den nødvendigviis skal afgjøre alle saadanne Spørgsmaal, som kunde reise sig. Det er ofte en stor Lettelse, en stor Betyggelse, at der er uafhængige Domstole, som ere competente til at afgjøre saadanne Spørgsmaal, og derfor troer jeg, at den Tanke, som her er bragt frem af de ærede Medlemmer, og som jeg har tiltraadt, fortjener megen Opmærksomhed. Jeg har iøvrigt havt en formel Betænkelighed ved begge de foreliggende Forslag. Det forekom mig nemlig, at en saadan Udvikling, som her er foreslaet af disse to enkelte Punkter, stemmer ikke godt med den korte Form, hvori ellers den hele Paragraph er affattet, og at man maaskee allerede derfor ikke vilde gaae ind derpaa. Det er med dette for Die, at jeg har tilladt mig at stille det sub sid i a i re Forslag om, at der istedetfor Rigsretten skal sættes „Domsmagt.“ Monarchiets „Rigsret“ er jo ikke Andet end en vis Maade at udøve Monarchiets Domsmagt paa; der kunde tænkes andre Maader. Det er et Forhold, som man maaskee helst burde forbeholde en fremtidig Udvikling; men jeg troer, at det Udtryk „Domsmagt“, som forøvrigt heller ikke oprindeligt er foreslaet af mig, men som jeg finder meget betegnende som noget fyldigere end Udtrykket Rigsret, kunde træde i dets Sted; det kunde da vække Tanken om en Udvikling af dette Begreb, som kunde overlades til Fremtiden.

Hvad angaaer Forslaget under Nr. 16, da har jeg ikke deeltaget i at stille det. Jeg drifter mig under de nærværende Forhold ikke dertil; jeg vil gjerne indrømme, at en fuldkommen consequent Betragtning kan føre til, at al Udskrivning baade af Mandskab og af Naturalpræstationer rettest henlægges til Fællesrepræsentationen; men i ethvert Tilfælde troer jeg ikke, det bør benegtes, at det er Bestanddele af den egentlige Civilforvaltning, som indeholdende Bestemmelse af Borgerens Pligt lige-